

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Volilni shod v Ljubljani.

Tako znamenitega volilnega shoda, kakor je bil včerajšnji shod v veliki dvorani „Mestnega doma“, pač še ni bilo v našem mestu. Ta shod je bil sijajna manifestacija napredne Ljubljane zoper nečuvno hujskanje klerikalcev in zoper vnebovpijoče lopovščine, s katerimi vodi duhovščina boj zoper meščanstvo sploh in zlasti zoper dr. Tavčarja. Zbralo se je okrog 600 volilcev, mej katerimi ni bilo niti 15 nevolilcev, ki sicer na klerikalnih shodih štafazo delajo. Zbrali so se meščani, volilci vseh slojev, obrtniki, trgovci, podjetniki, višji in nižji uradniki in gromovito klicanje: „Živio Tavčar“ je pričalo, v čega vsem taboru je Ljubljana.

Shod je otvoril podžupan dr. K. vitez Bleiweis-Trsteniški, ki je v imenu izvrševalnega odbora napredne narodne stranke pozdravil volilce, povdarjaje, kako se je vsa Ljubljana razveselila, ko je izvedela za kandidaturu dr. Tavčarja. Z njim dobi Ljubljana neustrašnega, neodvisnega, v gospodarskih zadevah jako večšega narodnega poslanca, ki pozna natančno, kot dež. odbornik, vse potrebe in želje dežele kranjske in kot dolgoletni občinski svetovalec tudi vse potrebe in želje mesta ljubljanskega.

Na predlog govornika je bil potem izvoljen predsednik shoda župan Hribar, ki je po kratkem ogovoru dal besedo kandidatu dr. Tavčarju.

Ko je nastopil dr. Tavčar, je po dvorani zaorilo urnebesno klicanje „Živio Tavčar“. Klicanju in ploskanju kar ni hotelo biti konca. Ko se je to navdušeno akklamiranje poleglo, je dr. Tavčar govoril tako-le:

Častiti volilci! Ko stojim danes pred Vami, sem v prijetnem položaju, da mi ni treba na široko in dolgo razviti svojega programa. Ne vsled lastnih zaslug, pač pa vsled nasprotstva političnih svojih sovražnikov smem brez pretiranosti izreči, da je že samo moje ime nekak program. (Živahno odobravanje in ploskanje). In če me izvolite svojim državnim poslancem, izvolite z mojim imenom tudi program, ki je združen s tem imenom! Jedro imena kakor programa pa je neizprosno nasprotstvo tistemu, kar se imenuje „klerikalizem“. (Živahno pritrdjevanje in dobro klici). Ne pripadam med zdihovalce, ki se z rosnim očesom neprestano ozirajo po širni Sloveniji, ter nam v jedno mer pojo žalostno pesem o bratomornih bojih, želeč si miru, in naj si bo to mir grobov in smrti! Naša slovenska domovina je njiva, kjer rase tik zlate pšenice tudi obilo plevela. Kdor pa ruje plevel iz pšenice, ki sta končno kot rastlini ene in tiste zemlje tudi sorodna ta ne uganja bratomornega boja, ta počenja koristno delo (klici: Tako je!), s kojim se pomnoži rast in rodovitnost rumene pšenice! Klerikalstvo pa ni drugega nego plevel (Živahno pritrdjevanje), ki mori zlato pšenico narodovega napredka, in kdor, kakor nekaj Simson, spušča goreče repe med ta plevel, ne vstvarja s tem bratomornih bojev, pač pa je koristen delavec na polju omike in prosvete! Zadnje čase pa je hodila in lazila okrog Vas politična mlekarica, ki je nekaj prevzetna postala, ker jo vsi farovži naše kronovine z mlekom zalagajo (Veselosť). In ta mlekarica Vam je govorila, da je pri nas klerikalizem prazen pojem, da je strah, ki je v sredi

otel, okrog kraja ga pa nič ni! Mislim, da ste to žensko presodili za to, kar je, namreč za smešno prikazen, ki se je hotela norčevati iz slovenske inteligence, (Živahno pritrdjevanje in klici: Res je) in posebno iz slovenskega meščanstva. Če kdo pri nas govori, da je za nas klerikalizem prazen pojem, vidi se mi to tako, kakor bi na Francoskem vstal kak suh in črnkast jezuit, pa bi dejal: za Francosko je klerikalizem prazen pojem!

Za nas je klerikalizem strah, ki nam sega v kosti, in za nas je klerikalizem pojem, ki kakor ostra kosa grozi v prvi vrsti našemu meščanstvu. Povsod je klerikalizem tisti moloh, ki si z zlorabo verskega čutila, kojega nosi v sebi vsak človek, bodisi hote, bodisi nehote, polni svoj trebuh (Splošno pritrdjevanje). Glavno sredstvo pa mu je, da hujska stan na stan, in pri nas je v tem pogledu zadnje čase vsled večnega hujskanja poživiljene — tako se izraža dr. Šusteršič — naše duhovščine skopal globok prepad med kmetom in meščanom. Prišli smo srečno tako daleč, da vidi kmet v meščanu največjega sovražnika (Burno klicanje: Res je), kar ni čuda, če se celo najvišje cerkvene glave spozabijo, da trgovca, ki je vendar glavni stebel meščanstva, kmetu kot pravega oderuha, kot nekako kugo slikajo! Dosti nimam zaslug, ali nekaj zasluge si pa vendar smem prištevati pri tisti energični akciji, s ko smo vsaj za silo izpodkopali tla goljufivi in sleparski gospodarski organizaciji, (Burno pritrdjevanje), s katero so hoteli naši klerikalci zadaviti naše trgovce. Sedaj se je pa farovška politična mlekarica praznično oblekla (Veselosť) in okrog vas, trgovci, berači za vaše glasove, prej kot ne v zahvalo za to, ker je Vas hotela potegniti na gospodarske vislice! V resnici, trgovstvo po mestih in trgih moralo bi zatajiti zadnjo iskro časti in pameti v sebi, če bi pri tivolitvi dalo se zvabiti na led sladkoginjenim glasovom, katerespušča dr. Šusteršič iz farovškega svojega klarineta! (Burno pritrdjevanje).

Ali tik samopašnosti tiči v klerikalizmu tudi pojem najgrše nevošljivosti. Kakor požeruh je, ki je nevošljiv radi vsake bilke katera slučajno ne izgine v širokem in globokem njegovem želodcu! Dokaz temu nam je uradniški stan, ki je tudi jeden prvih stebrov našega meščanstva. Koliko časa se je ta stan trudil, in končno se mu je stanje vendar nekoliko zboljšalo, ker so se povisale uradniške plače. Sedaj pa pravi dr. Šusteršič, da klerikalizma ni. Ali jaz upam, da so naši uradniki opazili tisto klerikalno gospodo, ki je od nevoščljivosti in zavisti kar rumena postala. Po shodih so nevednemu našemu kmetu govorili o previsokih plačah uradnikov, in dosegli so s tem, da ima naš kmet uradnika za nekak mrčes, ki skoraj nič ne dela, ki je po nepotrebi na svetu — ker bi njegov posel prej kot ne prav lahko opravili gospodje s farovžev! — ki je pravilenuh, da si vleče pri tem ponazorih naših klerikalcev prav mastno plačo! Koliko pa je tega kar je neki šepavi klerikalni politik na shodu v Logatcu, če se ne motim, svojim kmetakim poslušalcem na široko razkladal, da so še celo tisti manjši uradniki, ki so pravi trpini

človeške družbe, živeč od revne plače in prahu, ki ga požirajo v se iz aktov, v resnici le tatovi božjega časa, ker si od dela nobeden še ni zlomil hrbtišča, kakor se to pri duhovnikih skoraj vsak dan pripeti (Veselosť)! A vzlic temu predrznil se je jezuit dr. Šusteršič stopiti pred to uradništvo in piska in gode mu, in v svoj tabor ga vabi, prej kot ne v namenu, da bi prav kmalo obstrigel uradniške plače ter s prihrankom, na ta način pridobljenim, povisal rente naših prelatov in kanonikov. (Burno pritrdjevanje). Upam, da bode med zavednim in dičnim našim uradništvom le malo kalinov, ki bi hoteli dr. Šusteršicu v mrežo!

In tako je objedel in oglodal naš klerikalizem skoraj vsak stan; iz kmetov na prav rafiniran način iztiska zadnje žulje, mej tem pa vse druge stanove razkričava za krvose. Posebno zoprna mu je šola. Ker dobro ve, da je on — klerikalizem — bacil, ki se more zrediti jedino le na mreni neumnosti, preži kakor morski volk po naši šoli in naše vrlo učiteljstvo bi prej kot prej rad potisnil pod svoje mlinske kamne! In vendar pričakuje lirični naš dr. Šusteršič, da bodete vi, slovenski učitelji, klerikalno volili, ter si tako sami spletli vrv, s katero vam bo potem dobrotljivi dr. Šusteršič z veliko radostjo vrat zadrnil. (Viharno klicanje: Tako je!) Učitelji, dajte mu odgovor, ki naj še dolgo zveni po ušesih temu brezvestnemu političnemu kondotijeru!

In kaj je napravil klerikalizem iz naših obrtnikov? S krščanskim socialnim humbugom jih vabi na svoje shode. Ti shodi pa niso drugega, nego nova prilika, kjer zapravljata obrtnik in delavec teško prislužene krajcarje. Vsaj pri nas v Ljubljani je tako, pa tudi za druge kraje velja resnica, da se s katoliškim pijančevanjem po katoliških shodih obrtniško vprašanje ne bo rešilo. Od nekaj je bilo tako, in tudi danes ni drugače, da namreč klerikalizem le tistega vabi v svoj tabor, katerega hoče imeti za molzno kravo. (Pritrdjevanje in klici: Res je!) In zatorej morali bi tudi naši obrtniki biti zelo previdni, če jih vabi dr. Šusteršič v svoj tabor. Veliko mleka res nimate, ker ste reveži, ali če za drugega ne bodete, bodete vsaj plačevali očenaše, če tudi samo z dvajsetimi vinarji komad! (Veselosť). Na tem mestu pa naj jedenkrat za vselej zavrnem klerikalno laž, da zastopamo mi slovenski naprednjaki glede obrtništva načelo svobodne konkurence. Nikdar tega načela zastopali nismo, in ga tudi v bodoče zastopali ne bomo, ker ne stojimo na stališču katoliške stranke, ki bi s pomočjo zadrug — v Ljubljani se ji je to s pomočjo katoliške tiskarne in svete družine že deloma posrečilo! — rada udušila gostilničarje in sploh vse obrtnike. Mi pa hočemo obdržati obrtniški stan, in zategadelj smo proti svobodni konkurenci.

Kaj Vam hočem še govoriti? Najbolj razsvitleni duhovi olikanega sveta so soglasno in že davno spoznali, da je klerikalizem bolezen. Pri nas in na Španskem je ta bolezen že kronična postala. (Klici: Istina! Tako je!) Kakor rja je na listovih našega slovenskega drevesa, in kakor rak se je zajedla v deblo tega drevesa! Ker se katiliniarične eksistence vsikdar oprijemljejo nemoraličnih in razuzdanih načel, ni čuda, da tudi pri nas katiliniarični politični plenolovi trumoma hite v klerikalni tabor. Tu

se kar vidi, kakoti poštenjaki skušajov hitrosti prekositi drug drugega, ker bi vsak najraje bil prvi pri polnem loncu. (Živahno pritrdjevanje.) Po številu jih je veliko, po etični teži pa komaj odvagajo reso, ki je sapa s sabo drvi! Ker pa je ti slaboglasni tolpi naša slabopoučena hijarhija na razpolago dala božja svetišča, in posebno lece in spovednice v teh svetiščih, se je v istini bati, da nam politična ta drhal, kakor bi se izrazilo dr. Šusteršičevo glasilo „Slovenski List“, ne pomexikani slovenskega naroda. In zategadelj je danes bolj nego kdaj vkoreninjeno moje prepričanje, da je nas vseh dolžnost, ne da bi žrtvovali bistvenih načel slovenske politike, delati na to, da se v boju proti klerikalizmu kolikor mogoče mej nami združijo vsi napredni in liberalni elementi — tu niti socialnih demokratov ne izvzemam —, ker je položaj brez pretiranosti tak, da velja za ubogi slovenski narod bolj nego za katerikoli narod Gambetov izrek: klerikalizem je sovražnik! (Burno pritrdjevanje in ploskanje. Klici: Res je! Tako je!)

Dasi ne vemo, kaka bode osoda bodočega parlamenta, so vendar tri reči, ki mej nami vzbujajo splošno zanimanje, ter se povsod s sedanjo državnozbornsko volitvijo v tesni zvezi razpravljajo. Te tri reči so: obstrukcija, jezиковno vprašanje, in pa vprašanje, h kateremu klubu naj pristopijo napredni slovenski državni poslanci. Z obstrukcijo se je jako pametno bavil oklic napredne narodne stranke. Temu oklicu le pristavljam, da vidim v obstrukciji orožje, ki reže na dve strani, ki reže tistega, proti kojemu se suče, pa tudi tistega, ki to izvenredno orožje suče. Slovenske javne razmere ne bi prenesle nikake obstrukcije, ako bi se leta kot splošna obstrukcija vprizorila. To pa zlasti zategadelj ne, ker ni upati, da bi naš sprideni parlamentarizem še mogel preživeti jedno samo splošno obstrukcijo, ker bi se potem brez dvojbeno vpeljal absolutizem. Absolutizma pa se je nam Slovencem bati iz dvojnega razloga. Prvič zategadelj, ker je absolutizem velik protektor klerikalizma. Kakor dva brata stasi v sorodu, in prav odkritosrčno se jeden drugega podpirata. In ne hotel bi doživeti, da bi avstrijski absolutizem in naš klerikalizem v bratski slogi morila liberalstvo po Slovenskem. Potem bi ne bilo niti nemogoče, da postane dr. Šusteršič vladni zastopnik v Ljubljani, in kako bi ta davil in moral napredno mišljenje, to si brez težave predočujemo! Na drugo stran pa se je nam bati z absolutizmom tiste višje avstrijske birokracije, ki je že dandanes do svojih kostij klerikalna, ki ima tik klerikalstva še drugo strast, to je strast, s centralistično pestjo države ponemčevati slovanske narode. Ne daje nam ustava vsega, ali to kar nam daje, zadošča, da trepetamo pred absolutizmom, in da se moramo s svojega slovenskega stališča brez ozira na gospodarska vprašanja obstrukciji odločno protiviti. Naš parlamentarni položaj je tako zavožen, da mora vsaka obstrukcija postati mati absolutizmu. Tega rojstva pa bi vsaj jaz ne hotel doživeti!

Kar se tiče jezikovnega vprašanja, tudi ni treba dolge razprave. Da to vprašanje v Avstriji ni rešeno, ve vsak otrok. Enkrat se bo moralo rešiti, in si-

cer na podlagi pravice; država bo morala biti pravična nasproti posameznim narodom, ali tudi ti bodo morali biti pravični nasproti državi, ki je kot taka celota, koje razpada Slovenci v interesu svojega obstanka nikdar želeli nismo, in ga danes tudi ne želimo. Oklic narodne napredne stranke naglašja, da naj je naloga bodočega parlamenta v prvi vrsti gospodarska. Temu je pritrđiti. Savigny pravi nekje, da ni vsak čas sposoben za važno postavodajno delovanje, in meni se vidi, da sedanji čas nikakor ni poklican potom zakona rešiti jezikovno vprašanje v Avstriji. Strast je parola današnjih dni, a strast še ni bila nikdar pravična, ker je največkrat slepa. Parlament naj se torej v prvi vrsti peča z gospodarskimi zadevami. V tem oziru je veliko potreb, in tudi Slovenci jih imajo mnogo. Te naj se rešijo najprej, med tem pa se ohlade strasti, potem pa bo napočil čas, ko se s pravičnim in pravicoljubnim zakonodajstvom naši državni polovici podeli tisti mir, po kojem vsi hrepene, tako Slovani, kakor Nemci. Da pa ta mir ne sme biti tak, kakor ga občutijo nemadarski narodi onkraj Litve, to je pa zopet gotovo!

Nastane vprašanje, kako naj se vedó naši poslanci nasproti slovanski krščansko-narodni zvezi. Kar čez noč je ta zveza silno važna postala; ako ne pristopimo v njo, rušimo slogo. Povše, Pfeifer, Žitnik in drugi naši velemoži (Hrupna veselost) pridejo ob ves parlamentarni kruh, in o tistih velikih uspehih, katere so dosegali ti odlični in dični parlamentarci (Občna veselost) dosegali, v prihodnje ne bode ne duha ne sluha! To je vse silno lepo, ali resnica pa je, da slovanska krščansko-narodna zveza na Dunaju prav nikakega ugleda ni imela. Ta parlamentarni klub bil je prava senca, ker prav za prav ničesar drugega ni bil, nego ponesrečena kopija kluba katoliške nemške ljudske stranke. Tam je gospodaril baron Dipauli, tu pa gospod Povše, ki pa je prebrisanemu gospodu iz Kalterna nekako tako podoben, kot novorojeno jagnje staremu lisjaku (Viharna veselost). In "sloga", ki je v ti zvezi vladala med slovanskimi poslanci, tudi ni bila vzgledna: če je Ferjančič vlekel na to stran, vlekel je Povše čisto gotovo na drugo stran, tako da je minister dostikrat bil v prijetnem položaju, da ni dal nič niti Ferjančiču niti Povšetu, samo da se ni zameril niti jednemu niti drugemu. Tudi se je omenjena zveza opirala na strogo klerikalno podlago, tako da so bili naši poslanci nekaki politični skopljenci. Doma na primer bili so z vso vnemo proti verski šoli, na Dunaju pa so bili vsled programa slovanske krščanske socialne zveze z ravno isto vnemo za versko šolo.

Menim, da se v tak položaj ni treba vračati našim poslancem, ki morajo, ako na svojo čast kaj držé, en in isti političen značaj kazati tako v Ljubljani, kakor na Dunaju! Po mojem mnenju bi najbolje kazalo, če bi se ustanovil pameten jugoslovanski klub, ki naj se otrese balasta, moravskih in ruskih klerikalcev, kojih gospodarske kakor sploh politične težnje so dostikrat različne od naših teženj. S tem pa ne rečem, da naj se z jugoslovan. kluba izločijo vsi klerikalni elementi, vsaj imamo v poljskem klubu izgled, kjer uspešno skupaj delujejo konservativci in naprednjaki. Se ve, pri tem se ne smejo uganjati tiste ultramontanske prismojnosti, kakor jih uganja dr. Šusteršič v Ljubljani! Končno pa je stvar tudi taka, da se parlamentarne skupine rode po potrebi in priliki. Če narodno-napredni poslanci tudi nekaj časa samevajo, in če bi tudi ničesar ne dosegli, bi to še ne bila taka nesreča, ker bi potem še vedno ravno toliko dosegli, kolikor so dosegli do sedaj v slovanski krščansko-narodni zvezi!

Poslanec ljubljanskega mesta ima pri tem še posebej že naprej odkazani delokrog, pri kojem bo bolj odločevala poslančeva osebna individualnost, nego pa kaki klubovi vplivi. Vsi čutite, da se bo šlo za to, da se skeleče rane, koje je zasekal potres naši Ljubljani, če že ne odstranijo, pa vsaj toliko ohlade, da jih bo moglo prenašati mukotržno naše meščanstvo. Pri tem bo odločevala bolj oseba Vašega poslanca, nego okorni aparat tega ali onega kluba. Sicer je pa vsaj na tem polju pričakovati solidarnosti vseh slo-

venskih poslancev, ker bi moral vsak — in naj je sam dr. Šusteršič — imeti zverinsko, a ne človeško srce v sebi, če bi delal ovire beli Ljubljani, kadar si celi rane potresa!

Moj protikandidat, kanonik Sušnik, podpira svojo kandidaturo s svojim delovanjem pri potresni akciji. In njegovi prijatelji napihnili so to delovanje, da je videti, kakor bi se dvigal balon nad Ljubljano. Nerađ govorim o tem! Kar pa se tiče delovanja pri potresni akciji, nisem zaostajal za drugimi. In skoraj poldrugi mesec imel sem pisarno natlačeno, da se osebje skoraj z drugim pečati ni moglo, nego s potresnimi zadevami. Nisem dobil nikake zahvale in je tudi zahteval nisem. K večjemu, da me je ta ali oni prosilec ozmerjal, ker radi gnuče ni mogel takoj na vrsto priti! Ti časi so pretekli, ali takrat bil je vsak zavezan storiti, kar je mogel, ne oziraje se na hvalo od zgoraj ali od spodaj! Ne rečem ničesar več, samo omenjam: če je kanonik Sušnik radi omenjenega delovanja upravičen, zahtevati od Vas mandat bele Ljubljane, moje upravičenje v tem pogledu ni manjše od njegovega!

Če mi izročite mandat bele Ljubljane, izvrševati ga hočem vestno in marljivo. Sicer se pa ne gre za mojo osebo, gre se za stvar. Nasprotniki prikrivajo udarec, katerega so jim prizadele volitve v kmetijskih občinah, s huronskim krikom. Obnašajo se, kakor pravi divjaki: ali resnica je, da sta jim bila dva kmetjska mandata v resni nevarnosti. In sedaj potrebujejo malo mazila in pričakujejo, da ga jim dajo naša mesta. Pričakujejo, da bodo naša mesta tako temna, kot so temne gorenjske kmečke občine. Nemogoče ni ničesar na svetu! Če bi se usedla naša mesta na limanice kakemu skritemu političnemu črkostavcu brez vsacega programa, ali pa kakemu vinohlepnemu duhovniku, bilo bi to zelo obžalovati, in za mesta bi bila sramota! Ali obstoj naše stranke ni odvisen od števila mandatov, nas ne vzdržujejo poslanci, pač pa ideja, svobodomiselnost ideja, ki je ne umrjoča, kakor je neumrjoča človeška duša. Dne 3. januarja boriti se bo mestom in trgov za čast, upam, da jo bodo rešili in da stori vsak zaveden meščan svojo dolžnost. V najskrajnem slučaju pa se bodem vsaj jaz tolažil s Katonom: *Victrix causa placuit dis, sed victa Catoni!*

Ko je govornik končal, priredili so mu volilci novič sijajno ovacijo. Zairilo je zopet viharno vedno z nova ponavljajoče se klicanje „Živio Tavčar“, in živahno ploskanje je odmevalo po dvorani. Bil je to vелеlep moment, ki je dobro pokazal mišljenje ljubljanskih volilcev.

Župan Hribar je dejal, da je viharno odobravanje predgovornikovih izvajanj dokaz, da je dr. Tavčar volilcem govoril iz srca (Živahno pritrjevanje) in potem naglašal važnost prihodnjega zasedanja drž. zbora zlasti za Ljubljano. Ali je dr. Tavčar mož, ki bo znal zastopati gospodarske interese Ljubljane? Je! Dr. Tavčar je neustrašen in neodvisen, on ima vse sposobnosti, in bo zato mogel vse moči posvetiti doseg svojega smotra. Če so klerikalci naglašali, da zategadelj ne bo dosti opravil, ker ga klerikalci ne bodo podpirali, se mora z vso odločnostjo povedati, da ne bo prav nobena škoda, če ga tista krščanska narodna zveza ne bo podpirala. Ta krščansko-narodna zveza ni Ljubljani v zadnjih letih čisto nič koristila. Župan je povedal, da se je o tem sam prepričal, kadar je bil na Dunaju, kajti dosegl je samo to, kar je sam izposloval, in če se je sam zavzel za kako stvar, je imel vedno več uspeha, kakor če se je za kako stvar zavzela krščansko narodna zveza. Sicer pa opravijo na Dunaju samo oeli možje kaj, samo možje, ki ne upogibajo tilnika in povedó vsakemu, kar mu gre. Resnična možatost imponira najbolj (živahno pritrjevanje), in če bo kdo mogel kaj doseči, bo to dr. Tavčar (Viharno pritrjevanje). Kanonik Sušnik, ki zdaj kandidira proti dr. Tavčarju, je sicer spoštovanja vreden mož, ali v javnosti ni nikdar nič storil in torej svojih zmožnosti ni pokazal. Sicer pa je notorična stvar, da duhovniki v drž. zboru prav nič vpliva nimajo. Vsak posvetnjak ima več vpliva kakor duhovnik. Znano je, da je bil neki višji slovenski duhovnik drž. poslanec, a ni mogel za svojo deželo niti najmanjše stvarice doseči ter

je prišel do spoznanja, da duhovnik ničesar ne šteje v drž. zboru. Imena tega duhovnika paš ni treba imenovati. (Klic: prošt Einspieler.) Faktum je, da duhovniki nimajo nikdar tistega ugleda, kakor posvetnjaki. Tudi Klun je šele po dolgih letih dobil nekaj vpliva. Na Kranjskem imamo tri mestne skupine in v dveh kandidirajo klerikalci duhovnike, v tem, ko se v kmetijskih občinah niso upali, postaviti več duhovnikov, kakor jednega samega moža, ki je na nekem posebnem glasu. Tem večja predrznost je, da se upajo pred zavedne, politično izobražene mestne volilce stopiti kar z dvema duhovnikoma. Zavedno meščanstvo bo pa na to jasno in glasno odgovorilo in Ljubljana bo gotovo pokazala svojo napredno lice. V ostalem pa pričakujejo ljubljanski volilci z vso pravico, da se bo njih poslanec zavzel z vso močjo, da se Ljubljani olajšajo bremena, ki jih jej je naložil potres.

Ker se ni nihče oglašil za besedo, je dal župan kandidaturo dr. Tavčarja na glasovanje in je bila ista soglasno, z viharimi klici „Živio Tavčar“ sprejeta.

Ko je župan Hribar še pozval volilce, naj se volitve polnoštevilno udeleže, je zaključil shod. Volilci so se razšli ob gromovitih, navdušenih klicih „Živio Tavčar“!

Državnozbornske volitve.

Elbertova kandidatura.

Iz Novega mesta, 22. dec.

Klerikalnemu kandidatu dr. Elbertu je zadnje dni greben močno vzrastel.

Opijanila ga je zmaga razdivjane popovske tolpe pri dosedanjih volitvah, in zato se nadeja, da bo tudi njegova kandidatura v mestni skupini uspeła.

Da bi ujel naše uradnike na svoje limance, se vede kot vladni kandidat in intimni prijatelj protektorja avstrijskih Slovanov, ministra Körberja, misleč, da bo vsaj to imponiralo liberalcem, če že pred prošto kapo in krivaljo respekta nimajo.

Nedavno strašil je po celem mestu z nekim Körberjevim pismom, v kojem minister pravi, da z našim vodovodom, ki ga moramo itak največji del iz svojega žepa plačati, za jedenkrat nič ne bo, ker država denarja nima in se tistega primeroma nezatnega doneska, ki ga je obljubila, dati ne more.

Da to ni posebno priporočilno za kandidata, ki hoče biti voljen, ponašati se s tem, da mu je pisal minister, da v tej za Novo mesto važni zadevi nima vinarja na razpolaganje, to je prošt Elbert v svoji domišljavosti prezrl.

Šele, ko je izvedel, da se v Novem mestu neprosto voljni komiki njegovega bobnanja vse roga, sprevidel je, da ta njegov debut kot osrečevatelj svojih bodočih volilcev ni bil posebno spreten, in prišel je v veliko zadrego, iz koje mu je nehote in nevede pomagal te dni višjesodni predsednik grof Gleispach.

Leta bil je pred kratkim v Novem mestu ter je obljubil, uvidevši nujno potrebo vodovoda za novo sodišče in jetnišnico, da se bode potegnil za hitro in ugodno rešitev cele zadeve na pristojnem mestu.

Na njegovo besedo dobil je naš vodovod svoje mesto v državnem proračunu; prošt Elbert pa, ne bodi len, razkazuje sedaj spet pismo svojega kortea Körberja, v kojem se mu javlja ta vesela novica.

Elbert se pa trka na prsi, češ, to sem storil jaz, in si lasti Gleispachove zasluge v vsej krščanski ponižnosti, koja naše „nadmestnike božje“ kaj diši.

Ker slutiti, da se v mestni skupini pač ne bi obnesla popovska nasilnost, ki je proti kmetu-omahljivcu vodila do zmage, in da si mestni volilci ne bodo dali glasovnice niti kradimice pouzmati, niti siloma izpuliti iz rok, vrgel se je na poskus, nametati volilcem peska v oči ter jih preslepiti z raznimi izmišljenimi ali tujimi zaslugami.

On, ki niti z mazincem ni mignil, da bi krotil brezmejno divjo agitacijo duhovnikov svojega dekanata, ki ni imel niti jedne grajne besedice zato, da se je prižnica skozi cele tedne zlorabljala za najpodlejše laži, — ki jedal celo te dni v cerkvi slaviti klerikalno zmago v peti kuriji, dela se najedenkrat nasproti volilcem mestne skupine „mirnega, zmernega mestnega duhovnika“, ki nima s fanatičnimi derviši na deželi nič sličnega razven črne halje.

Sicer se pa čuti svoje zmage po te taktiki tako gotovega, da se je osmelil našega skoz in skoz naprednega župana vprašati, da li bi se on Boštjan Elbert tudi v imenu župana zahvalil Körberju za ugodno rešitev vodovodne zadeve!

Prošt Elbert se torej že smatra diktatorjem v Novem mestu in si lasti pravico govoriti v imenu po ogromni večini narodno-naprednega prebivalstva.

Ne vemo, čemu bi se bolj čudili, — ali vsiljivi predrznosti ali gorostasni navivnosti našega Elberta!

Prošt in njegovi maziljeni in nemaziljeni pristaši, kojih slednjih lahko po pratih našteješ, se skušajo z inteligentnim mestnim volilstvom kar norčevati.

Ali misli prošt Elbert, da smo že pozabili, kako je popovska druhal zlasti zadnje dni po celi deželi zoper inteligenco — torej v prvi vrsti zoper mestne prebivalce, meščane in uradnike, v cerkvi in zunaj cerkve razsajala?

Mestni volilci nismo niti slepi niti glubi, da ne bi zadnji med nami slišal bojni krik, ki ga je ravno duhovščina zagvala proti srednjemu stanu, kojega popi iz dna svojega srca sovražijo, ker mu je prezaveden in presamostojen.

Ni dovelj, da so klerikalci revnega premalozavednega in samozavestnega kmeta našega vpregli v svoj jarem in ga tako oslepili, da je pahnil od sebe kandidate kmetovalce ter izvolil ljudi, ki nimajo niti srca niti sposobnosti, da bi mu v njegovi bedi pomagali; zdaj bi še radi našemu srednjemu stanu po mestih in trgih udarili sramotni pečat srednjeveškega nazadnjaštva in popovskega hlapčunstva!

Toda zaman se bodo trudili, naš tilnik se ne vpogne pod popovsko peto, naj si pride tudi prošt Elbert in vsi njegovi kortesi tja doli do Kušlana in Pečnika!

Tisti ljudje, proti kojim so popje kmečko ljudstvo z najpodlejšimi lažmi hujskali, prodali bi svojo čast in možatost, če bi volili d. Elberta, in zato bo zastoj po Novem mestu za glasove beračil.

Toliko bodi d. Elbertu danes povedano. Prihodnjič več!

V Ljubljani, 27. decembra.

Obnovitev železnega obroča.

V „Politik“ je objavil dr. Karel Matuš članek, v katerem priporoča vsem strankam, katerim se je bati nemške hegemonije in upeljave nemškega državnega jezika, da se združijo v skupnost bivšega železnega obroča. Isto misel zagovarja „Budivoj“.

Kako je na Kitajskem?

Na božični dan so se zbrali vsi poslanički na Kitajskem pri španskem poslaniku, ki je najstarejši, da izroče ondi glavnima zastopnikoma kitajske vlade, Lihungčangu in princu Čingu skupno noto z mirovnimi pogoji. To noto je podpisalo 11 zastopnikov vlastij. Nota, ki obsega mirovne pogoje v minimalni velikosti, zahteva, da odgovori cesar nanjo čim preje. Baje se je nadejati, da dospe kitajski odgovor do prihodnjega četrtka. Cesar se ne vrne v Pekin, dokler je vojaško zaseden. O večjih operacijah ni slišati sedaj ničesar, ker vlada na Kitajskem sedaj huda zima.

Vojna v Južni Afriki.

V Londonu so sila razburjeni. V Kaplandijo je vdrla 6000 Burov pod poveljništvom Hertzoga, Philippa Bothe in Haasbroeka. Tem trem pa se je pridružil sedaj še četrti poveljništvu s svojim oddelkom, ki je pri Zoutpans-Driftu prekorčilo reko Oranje ter krenilo proti zahodnji železnici, da jo poruši. Invazija se je izvršila po dogovoru z voditelji Afrikanderjev. Pri De Aarju so porušili Buri 90 črevljev dolgi železniški most. Angleške čete se ne morejo skoraj gibati, ker je voda podjela mnogo železniških prog. Položaj je jako resen; more se dvigniti vsa kolonija. Bržčas se proglasi nad vso kolonijo obsedno stanje. Drugi priporočajo, naj se ustava za pet let suspendira. Lord Kitchener je opetovano nujno prosil novih čet, zlasti jezdecev. Vlada se je nekaj časa premišljala, končno pa se je vsled vedno vznemirjivejših poročil odločila, da odpošlje takoj polk pešcev na konjih in prihodnji teden še dva polka. Angleška vojna uprava se nadeja, da dobi tudi v novi Seelandiji in v Avstraliji nekaj tisoč vojakov, prostovoljcev, ki dobe povlašano plačo. Anglija pobere po svojih kolonijah vse do zadnjega, vse kar le more no-

siti puško! „Evening Standard“ poroča, da je Kimberley resno v nevarnosti. Na vseh koncih primanjkuje Angležem čet. Pretorija nima proti jugu in vshodu nobene zveze. Dewet je v okolici Senekala. Buri nameravajo počasi zvabiti večino angleške vojske v Kaplandijo ter zasesti sami glavne točke Transvaala.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. decembra.

— **Osebnosti.** Premeščeni so notarji gg. Vilibald Svoboda iz Tržiča v Šmarje na Štajersko, Ignacij Huth iz Kranjske gore v Podkloster na Koroškem in Vinko Kolšek iz Loča v Šoštanj. — Major g. Anton Dolleček v Kamniku je imenovan ravnateljem ondotne praharne.

— **Volilni shod v „Mestnem domu“.** Velikanski, sijajno uspeli volilni shod dr. Tavčarja je klerikalcem kar sapo zaprl. Prepričali so se, da v Ljubljani ničesar ne opravijo, pa naj žrtvujejo za agitacijo kofliktor hočejo potresnega in drugega, na podoben način pridobljenega denarja. Na shodu je bilo tudi pet ali šest volilcev, ki sicer navadno glasujejo za klerikalce, včeraj pa so glasovali vsi za dr. Tavčarja. Tudi Kregar je glasoval za dr. Tavčarja. Ko je župan pozval volilce, ki so proti kandidaturi dr. Tavčarja, naj dvignejo roke, se je dvignila jedna sama roka. To je obudilo splošno veselost, ki se je premenila v homeričen smeh, ko se je konstatiralo, da ta nasprotnik dr. Tavčarja niti volilne pravice nima. Shod se je izvršil v najlepšem redu, in so se volilci razšli polni navdušenja za svojega kandidata.

— **Zopet nekaj à la častna beseda Žitnikova.** Župan Hribar poslal nam je naslednji pispis: „V 294. številki „Slovenskega Naroda“ pripoveduje gospod Viktor Rohrmann, da mu je, ko je klerikalna stranka snovala svoje politično društvo, gospod Ign. Žitnik dejal: „saj bomo Tavčarja predsednikom volili in tudi Murnika in Grassellija v odbor kandidirali, samo da bomo rusofilnega Hribarja popolnoma izolirali.“ Glede na to zdi se mi potrebno konstatovati, da sta ravno takrat prišla k meni gospoda Ignacij Žitnik in dr. Ivan Janežič ponujati mi vodstvo klerikalne, ali — kakor se je takrat imenovala — konservativne stranke. — V Ljubljani, dne 25. decembra 1900. — Ivan Hribar.

— **„Slovenski List“ in trgovski nastavljenici.** Piše se nam: Prejeli smo trgovski nastavljenici nenaročeno sobotno izdajo „Slovenskega Lista“. Razžaljeni smo. To krščansko socialno glasilo, katero stoji v ozadju umazane klerikalne stranke, domišlja si, da pridobi na ta način vsaj nekaj naših ter smatra nas narodno napredne trgovske nastavljenice za omahljivce in neznačajneže. Dovolj rečeno, da tudi milijoni iztisov brezplačno nam vposlanih nas ne odvrnejo od narodno naprednega mišljenja. Kupčije željna klerikalna stranka je ustanovila konsumna društva, s katerimi uničuje našo bodočnost in naš obstanek, in tako stranko naj mi podpiramo? Pereant taki stranki! Kolegi, dne 3. januarja vsi v boj za narodno naprednega kandidata. Od njega bomo zahtevali, da olajša težnje našega stanu. Zatorej vsi na volišče, da bode častnejša zmaga.

Trgovski nastavljenici.

— **Kako se za kandidata dr. Elberta propaganda dela.** Na Krškem je agitiral dne 22. decembra t. l. župnik Švajger, to je tisti duhovnik, katerega so na volilnem kmetskem shodu dne 22. novembra izbačili, — za prošta Elberta, in je ljudem na dolgo in široko pripovedoval, da je v Ljubljani govoril z deželnim predsednikom baronom Hein-om, kateri mu je zatrjeval, da je njegova želja, in da ga bo silno veselilo, če bo prošt Elbert proti notarju Plantanu dne 3. januarja zmagal. Mi konstatujemo le besede župnika Švajgerja in pristavljamo, da smatramo iste za izrodek bolne fantazije izbačenega župnika Švajgarja, kajti ne moremo verjeti, da bi se deželni predsednik za klerikalnega kandidata tako potezal in pozabil na obljubljeno nevtralnost vlade! Toraj s takimi lažmi delajo za Elberta!

— **Kakšne ljudi imajo klerikalci za svoje somišljenike.** Da nimajo izobražen-

stva za seboj, je znano, da pa obstoji njih masa iz skrajno nevednih in duševno nesamostojnih ljudi, je tudi znano. V naslednji dogodbi se zrcali po jedni strani smešnost, po drugi obžalovanje: V selski občini sta imela oboje „klerikalca“ (tako masa govori) večino. V kmetski skupini je dobil Pirc 39 glasov. Velika, rečemo skoro, vsa večina nima niti pojma, kateri je bil napredni, kateri klerikalni poslanec. Volili so tako kakor so duhovniki zapisali. In naj bi zapisali „gospod“ tistega „Kofetka“, pa bi ga ta masa volila. Ko se je naznanil izid, da je dobil napredni kandidat 39 glasov, ponovi s palčko v roki, znani Bitenc iz Martinvrha, izdelovalec svetovnoznanih „flajstrov“: „A de je del 39 liberalčev. Ja čudno. Liberalci so prov ante kristov služabniki“. In ta mož je volil sam naprednega kandidata. Vidi se toraj, da je sam antekristov služabnik. Taki so tista „masa“, da sami ne vedo, pri kateri cerkvi zvoni.

Antekristov služabnik.

— **Iz Žirov se nam piše:** Pri zadnji državnozborni volitvi je gosp. Božič dobil 159 in ne kakor se je poročalo 150 glasov, proti Žitniku, ki je dobil 119 glasov. Nadalje tudi ni znano tukaj, da bi bil Štefeto fantek kje tepen, ampak udarec na čelu je moral imenovani klerikalni agitator kje drugej stakniti.

— **„Slovenec“ odklanja v štev. 294 vsak nauk od strani „Popotnika“ ter paterično kliče:** od testrani ni treba naukov. Nekje v sv. pismu pa so zapisane zlate besede: „Probate omnia, quod bonum est tenete!“ Ali se veljajo te besede za „Slovenčeve“ urednike in kranjske duhovnike, si drzne vprašati ukaželjnež.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je imela svojo 130. vodstveno sejo dne 29. novembra t. l. v družbinih prostorih „Narodnega doma“. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis Trsteniški, Gregor Einspieler, Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina in Ivan Šubic; od nadzornišstva: Oroslav Dolenc. — Svojo odsotnost so opravičili: mestni župan Ivan Hribar, ces. svetnik Ivan Murnik in župnik Anton Žlogar. Ob treh popoldne otvori prvomestnik Tomo Zupan sejo ter posebno toplo pozdravlja v zmislu § 18. družbinih pravil na posvetovanje povabljeni in došle gg.: deželnega poslanca dra. Ivana Dečka iz Celja; odvetnika dra. Josipa Abrama in kateheta Antona Štembergerja iz Trsta ter ljubljanskega profesorja Simona Rutarja kot pooblaščenca deželnega glavarja namestnika dra. Antona Gregorčiča iz Gorice. Ta pomnoženi odbor se je bavil v prvi vrsti z vprašanjem, kaj naj se ukrene v zboljšanje družbinega gmetnega stanja. Ker se § 18. do sedaj ni uporabljal še nikoli, razvida slovensko občinstvo, da so se pri družbi jela kazati one posledice medsebojnih slovenskih bojev, ki uničijo vsekako sčasoma našo družbo; koncom pa brezdvombeno ugonobe tudisamostalnost celotnega slovenskega rodu. — Naj se — žal — zgodi, kar drago prepirajočim se Slovincem, družbe sv. Cirila in Metoda vodstveni odbor ima ob tem čiste roke! V ta namen se je sprejelo več jako umestnih predlogov, ki jih izvrše deloma družbini zaupniki izven kranjske kronovine, deloma pa družbino vodstvo. Klicano pa naj je v pomoč vse Slovenstvo. — Zelo živahno zborovanje je trajalo do polu 6. ure zvečer.

— **Zopet jeden.** Iz Cirknice se nam piše: Dne 20. t. m. je bila glavna sodnijska o. ravnava proti gosp. Janezu Lovšinu, župniku od sv. Vida, v kateri je bil obsojen radi častikraje in obrekovanja pri višji oblasti na globo 200 kron, oziroma 20 dni zapora in v povrnitev sodnih stroškov. Tako se je dokazalo, da je gosp. nadučitelj in gdč. učiteljico iz sv. Vida na jako podel in lažnjiv način denunciral, samo da bi jima škodoval. Da bi se vendar že kmetom oči odprle, in da bi spoznali delovanje teh naših „osrečevalcev“, in da bi več ljudstvo ne sedalo na ferovške limanice!

— **Narodna čitalnica ljubljanska** imela je v nedeljo dopoldne v mali dvorani „Narodnega doma“ svoj letošnji občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število društvenikov. Običajna letna poročila o društvenem delovanju ter o blagajniškem stanju vzel je občni zbor soglasno v znanje ter izrekel mnogoletnemu blagajniku gosp.

profesorju Karolu Pirou zahvalo za vestno opravljanje blagajniškega posla. Narodna čitalnica ima sedaj 305 členov ter je naročena na 58 časopisov. Pred volitvijo izjavil je dosedanji blagajnik, da mu ni mo goše sprejeti eventualne zopetne izvolitve v odbor. Predsednikom bil je zopet izvoljen g. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, v odbor pa naslednji gospodje: inženjer Alojzij Ciuha, odvetnik dr. Matej Hudnik, lekarnar Milan Levstek, blagajniški asistent Milan Paternoster, odvetnik dr. Makso Pirc, ravnatelj Josip Proseno, finančne prokureture koncipijent dr. Hubert Souvan, ravnatelj Ivan Šubic, odvetnik dr. Fran Tekavčič in trgovski poslovodja Anton Vrhunec. Računskimi pregledniki so bili izvoljeni gg. Anton Dečman, Ivan Krulec in Fran Uršič. Finančno stanje društva je ugodno ter znaša blagajniški prebitok koncem preteklega društvenega leta 678 K 89 vin.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj sta bili zopet dve slovenski predstavi. Popoldne se je igralo prvokrat na slovenskem odru po nemškem poslovenjeno božično igr „Palček“. Posamični igralci in igralko so večinoma povoljno rešili svoje vloge, tako g. Danilova, Růčkova. Kataninova, Ogrinčeva Puhkova in gg. Verovšek, Boleška, Hovačič, Danilo, Orehek, Jamnik i dr. Mali Rotar je izvajal svojo precej veliko ulogo še dosti spretno in kaže mnogo talenta. Gledališče je bilo precej dobro obiskano in se je posebno mnogobrojna nežna mladina, kateri je bila igra v prvi vrsti namenjena, prav dobro zabavala in tako presrečno smejala in radovala, da je tudi starejši gledalec imel veselje nad tem. — Zvečer so se igrali „Rokovnjači“ in je bilo gledališče že tretjikrat v sezoni razprodano. Igralo se je v obče prav dobro, zlasti pa se je odlikoval, kakor vselej v ulogi Blaža, g. Verovšek. — Prihodnja predstava bo v nedeljo, 30. t. m. Peta se bo na željo zborovalcev slovenske „Solske Matice“ Smetanova komična opera „Prodana nevesta“.

— **Pri sinočnji predstavi igre „Rokovnjači“** začela je v času, ko se je med aktom postavljala scenerija za „črni graben“, žareti žica električne luči, katera obseva ogenj rokovnjačev v črnem grabnu. Svilenat ovitek žice je zgorel in provzročil smrad. Ker se je električni tok omenjene luči takoj zaprl in so varnostne priprave takoj funkcionirale, udušila se je v par sekundah vsaka nevarnost. Občinstvo ostalo je mirno. Predstava se je točno nadaljevala.

— **Umrl je v Št. Juriju ob južni železnici ondotni zdravnik in posestnik g. Nikolaj Růpschl, tast g. Petra Majdiča v Celju v starosti 70 let.** Pokojnik je bil občečisljan zdravnik in vesel družabnik. Poznal ga je ves celjski okraj in vsi ljudje so blagega in značajnega moža radi imeli. Bodi mu ohranjen prijazen spomin!

— **Novo stavbe.** V gramozni jami ob Kodeljevji cesti je mestno skladišče za razno orodje zgrajeno ter se bo začelo spomladi snažiti in uporabljati.

— **Bleiweisova cesta** podaljša se bajé, prihodnje leto do Dunajske ceste.

— **Mestna kopel.** Od 9. do 15. grudna letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 342 kopelji, in sicer za moške 304 (pršnih 210, kadnih 94), za ženske 38 (pršnih 8, kadnih 30).

— **Suknjo je ukradel neznan tat 23. t. m. metlarju Antonu Šeroku v neki gostilni v Vegovih ulicah.**

— **Vojaški izgredi.** Danes ponoči so vojaki 27. pešpolka po mestu prav hudo razgrajali.

— **Pobalinstvo.** V noči od 24. na 25. t. m. so ponočnjaki podrli stražniško utico ki stoji na Bleiweisovi cesti pred hišo, v kateri stanuje general.

— **Ogenj.** V ponedeljek okoli 4. ure popoldne je gorelo pri Čamerniku v Komenskega ulicah. Pregorela je pločevinasta cev, ki vodi iz peči v pisarni pod streho, in so se deske unele. Požarna bramba je bila takoj na lici mesta in je ogenj pogasila.

— **Sleparja imajo zaprtega pri okrožnem sodišču v Olomucu,** ki je goljufal tudi po Kranjskem. Priznal je sam, da je v Ljubljani dve stranki ogoljufal. On je namreč pod aznim imeni, kakor Riedl, Sobelt, Reissner, Rheinthal, nabiral naročnikov na

knjigo „Bilz, Naturheilverfahren“, in si je dal izplačati predplačilo. Knjig seveda stranke niso dobile. Slepar se piše Anton Treppel.

— **Led se je udrl na Kernu dne 25. t. m., ko so se ljudje draali.** Več oseb je padlo v vodo in so vse premočene komaj rešili iz vode.

— **Mr. Chambly-ja** čarobna predstava v Areni „Nar. doma“ je včeraj privabila precej občinstva, ki je bilo prav zadovoljno z elegantno izvedenimi in res presenetljivimi produkcijami g. Chambly-ja in njegove soproge. Nekatere točke, n. pr. plesoča miza, magično računanje, in skrivnostno, sedemkrat zapečateno pismo so bile povsem nove, kakor jih v Ljubljani doslej še nismo videli. Občinstvo je izražalo gosp. Chambly-ju in tudi njegovi soprogi opetovano svojo zadovoljnost z živahnim aplavzom.

Književnost.

— **„Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju** naznanja, da ima na razpolaganje še več iztisov svojega V. Letopisa za l. 1899 ter da oddaja istega posojilnicam članicam, ako se oglase zanj, brezplačno, posameznikom pa za lastne stroške. Priporočamo našim posojilnicam in podobnim denarnim zavodom, da pridno posežejo po tem izborno sestavljenem letniku (sestavil gosp. Franjo Jošt), kateri prinaša na 66 straneh nad vse zanimivih statističnih podatkov o Zvezinih posojilnicah ter ponuja lep pregled razvoja slovenskega posojilništva, katero je zasnoval naš zaslužni gosp. Mihael Vošnjak, od časa obstoja požrtvovalno in nesebično delujočega društva „Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju. Zaradi tega pa naj bi tudi posamezni rodoljubi, ki se zanimajo za narodno-gospodarski napredek slovenskega ljudstva in ki zasledujejo sedanjosti tok delovanja narodnih denarnih zavodov, si nabavili omenjeni „Letopis“. Na željo bi zamogla postreči „Zveza slovenskih posojilnic“ še tudi z nekaterimi iztisi „Letopisa“ od poprejšnjih let. Vsak iztis stane 2 kroni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ptuj 27. decembra. Včerajšnji shod dr. Ploja pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju izvršil se je sijajno. Znani kandidat ptujskih Nemcev za peto kurijo Wissenjak, pripeljal je celo vojsko iz Ptuja in z Brega, ki je hotela shod siloma prepričati. A prišlo je drugače. Vrli Šentlovrenčani pometali so nasprotnike od Wissenjaka do zadnjega Strachilovega hlapca na cesto, od koder so jih domači fantje med burnim posmehom občinstva podili kakor zajce proti Ptuju. Najhujši razgrajac ptujkega župana Orniga pek bil je ranjen. Wissenjak je moral zbežati brez klobuka. Na tisoče zbrano ljudstvo upilo je ogorčeno: „Vun ž njimi! V hlev ž njimi!“ Le prizadevanju nekaterih domačih gospodarov se je zahvaliti, da ni prišlo do hujšega. Danes se smeje ves ptujski okraj tepenim nasprotnikom pod vodstvom beži kapitana Wissenjaka.

Dunaj 27. decembra. Iz Inomosta se poroča, da so se staroklerikalni deželni poslanci združili s krščanskimi socialisti ter volili odbor, ki naj poravna mej njimi nastali razpor. V ta odbor je bil voljen tudi Zallinger, ki pa je sedaj odložil svoj mandat za deželni zbor.

Dunaj 27. decembra. Prihodnjo nedeljo se razglasi s cesarsko naredbo temeljem § 14. budgetni provizorij za šest mesecev. Iz tega provizorija so se črtale vse postavke v investicijske namene.

Brno 27. decembra. Namestništvo je iz volilnega imenika za mesto Prostějov črtalo 513 čeških volilcev in vpisalo vanj 92 nemških. Levičarski listi pravijo, da je s tem ta mandat pridobljen za Nemce.

Rim 27. decembra. Italijanski poslanik na Dunaju grof Nigra je mnenja, da se vinska klavzula v avstrijsko-italijanski trgovinski pogodbi vsled ugovorov Francije in Španije več ne obnovi, da pa ostane trozveza vzlic temu intaktna.

London 27. decembra. Listi poročajo, da se je že blizu 3000 Holandcev iz Kaplandije pridružilo Burom.

